

שם הפעילות: "ארגז כלים" להתמודדות עם בעיות התנהגות ומשמעת בקבוצה

הכותב/ת: לא ידוע

דרכי מניעה – מניעה היא פונקציה ניהולית חיצונית. היא בדרך כלל יעילה יותר, כי לא מצטרף אליה כעס ולכן הילד קשוב לה יותר והערך העצמי שלו לא נפגע שוב ושוב.

1. הטרמה - בניית השתהות לפני ההתנהגות.

דוגמאות:

- א. להכין ילדים מועדים לפעילות שתהיה. לצפות אתם מה עלול להיות קשה ולתת פתרון מראש ("פירוק מוקשים").
- ב. פירוט סדר היום מראש, לילדים מועדים, לעשות זאת בצורה פרטנית. בחופשות לפרט להם יותר מפעם אחת ביום.
- ג. שיחה אישית לילדים המועדים, בתחילה ובסוף יום.
- ד. להעיר את תשומת לב הילד ל"מכשולים" בדרך. (לדוגמא: הילד בדרכו להביא משהו מקצה האולם, להסב את תשומת לבו שיש ילדים שיושבים על הרצפה כדי שלא ייתקל בהם...).
2. בהכנת פעילות – לצפות כמה תרחישים ולחשוב מבעוד מועד על דרכי התנהלות וְאו תגובה.
3. לחזור ולשנן חוקים או כללי התנהגות (לדוגמא: לחזור בכל פעם על החוקים לפני המשחק. כדאי לתת לילדים לומר מה הם החוקים).
4. בפעילות הנעשית בכמה קבוצות, הקבוצות מחולקות ע"י המדריכים. חשוב ליצפות צמתי קושי ולהיערך מראש.
5. ילד שבאופן קבוע מתקשה לשבת במפגש \ מליאה – יושב בצד (לא כעונש), מצייר, קורא, מרכיב וכו'. הוא נוכח אך לא מאותגר.
6. לא חובה להשתתף + חלופות מוכנות מראש (כדי שילד לא ישב בצד ויפריע).
7. בארגון פעילויות – להגדיר לילדים מטרות. להרבות בפעילויות של שיתופי פעולה.
8. מתן תפקידים (בפעילות או במהלך היום) לילדים המועדים.
9. חלוקה נכונה של מדריכים לאזורים "נפוצים". (דוגמא: לשבת ליד ילד מועד בזמן שיחה, להיות נוכח פיזית בזמן שילדים מתחלקים לקבוצות במשחק החופשי וכו').
10. חיזוקים והערות תשומת לב חיוביות על פני כל היום. (לדוגמא: "ראיתי שהתאפקת ולא התעצבנת – כל הכבוד", " מאד נעים לראות איך שאתם משחקים" וכו').
11. פנייה אישית לילד בשקט. שימוש נכון בקול, כדי שמה שיישמע יהיה המסר ולא הצעקה.
12. סימנים מוסכמים מראש עם ילדים מועדים, הבאים במקום להעיר, להזהיר וכו'. מתאים בעיקר לתגובה תוך כדי הפעילות.

13. תפירת "חליפות אישיות" לילדים המועדים. לכל אחד תוכנית התערבות מותאמת.
14. ילדים מועדים \ מקשים, ייבנה אתם לאורך זמן תהליך של יצירת אמון וקשר עם מדריך אחד מבין המדריכים. כמובן שהמדריכים האחרים גם הם בתמונה.
15. יצירת אמון וקשר אישי גם ע"י ביקור בית.

דרכי תגובה

1. אם לא ניתן להגיב מיידית, להסתפק באמירה שהתנהגות לא תוכל לעבור ללא תגובה. "זה יטופל בהמשך", ואכן לטפל!
 2. בהתאם לנסיבות, ה"מחיר" להפרת כללים יוחלט מראש עם כל הקבוצה, או עם הילד המועד. חשוב לשים לב שיש קשר בין ההתנהגות לתגובה. לדוגמא: אם לכלך, ינקה או יהיה תורן או יזחוק את הפח לאורך זמן וכו'. אם הפריע בפעילות – יכין פעילות עם המדריך וכו'.
 3. במקרה של קונפליקט שנגמר באלימות מילולית או פיזית, המדריך מפריד ושולח את הילדים להירגע בנפרד זה מזה ורק אחר כך מקיים בירור.
 4. "פסק זמן" כמובן של שהיית הילד מחוץ לפעילות או מחוץ למרחב בו נמצאים רוב הילדים. זמן השהייה ב"פסק זמן" מוגדר מראש ע"י המדריך ורק הוא "משחרר" ממנו. "פסקי זמן" לילדים מסוימים יכולים להיות גם מחוץ לבית הילדים כמו בסיבוב על אופניים או הליכה הביתה מוגדרת בזמן. "פסקי זמן" כאלה חייבים להיות מוגדרים ומוסכמים על הילד והוריו.
 5. שיקוף לילד של הבנת המניע להתנהגותו + גבול + חלופה להתנהגות. (דוגמא: "זה ברור שאתה כועס, אבל אתה לא כועט בכיסאות! אתה יכול לצאת ולכעוס בכדור בחוץ, אם אתה מרגיש שזה יעזור לך...").
 6. מניעת בונוס \ פרס. חשוב תמיד לומר מראש שזה מה שיקרה למי שמפר את כללי ההתנהגות.
 7. הצמדה למדריך. הילד צמוד למדריך לפרק זמן מסוים והולך איתו לכל מקום תחת המסר " כרגע אני לא יכול לסמוך עליך, אתה צריך להיות צמוד אלי...".
 8. מדרג תגובה מותאם לכל ילד. (גם בפרגון וגם בניזיפה).
- בבניית מדרג תגובה לכלל הקבוצה, הוא צריך להיות ידוע מראש לילדים והוריהם.

לדוגמא:

- אזהרה ראשונה...אזהרה שנייה... (כמה שמחליטים).
 - "פסק זמן" ואו הצמדה למדריך.
 - "פסק זמן" ו\או הצמדה למדריך + יידוע ההורים שזה מה שקרה.
 - שליחה הביתה עד למחרת. (יידוע ההורים שהילד נשלח).
 - הרחקה מהמסגרת ליום וחזרה אחרי שיחה עם הילד.
 - הרחקה מהמסגרת ליום וחזרה אחרי שיחה עם הילד והוריו.
 - וכו' וכו'....
9. שיחת "הסקת מסקנות" אישית לילדים מועדים, בסוף כל יום. (אז תגובה התורמת למניעה בהמשך).
 10. כשילד בורח מהמסגרת: אם למקום קרוב (נשאר בקשר עין) – קוראים לו ואחרי שחזר, משוחחים על מה שקרה, מחזקים על זה שחזר ובו בזמן שמים גבולות

ברורים לגבי בריחה. אם הלך למקום רחוק – מעדכנים את ההורים ומבקשים להחזירו, על מנת שניתן יהיה לסגור את הנושא בתוך המסגרת. מה שקרה פה צריך גם להיסגר פה.

11. "שיחת נזיפה": להתחיל באמירה חיובית (לדוגמא: "בד"כ אתה שותף לפעילויות או מוסיף לקבוצה" וכו'). אח"כ להתייחס להתנהגות שבגללה נעשית השיחה ולסיים שוב באמירה חיובית (לדוגמא: "אני משוכנע שאם תחליט, תצליח... וכו').
12. בתכנון שיחה כנ"ל חשוב להתייחס לתוכן השיחה – מה רוצים לומר בה ולמה רוצים להגיע. כמו כן חשוב לבחור את המקום והעיתוי המתאימים לקיום השיחה.

רעיונות לפעילויות (כיתות א-ו)

1. פעילויות משחררות אנרגיה (בוץ, מים, נגריה, גינה, ספורט, התגוששויות מבוקרות, חדר מזרונים עם כללים ומבוגר נוכח וכו').
2. משחק המבחין בין "כוח" ו"כוחות". הבחנה בין קונטציה חיובית או שלילית של המילה. כל משתתף מקבל 3 פתקים ורושם עליהם 3 כוחות שלו. מניח את הפתקים בסל משותף. כל אחד לוקח 3 פתקים מהסל, מתאים את ה"כוח" לילד מתוך הקבוצה ומנמק. ניתן ליצור פלקט גדול ובו רשימת ה"כוחות" – דבר היוצר שפה, ההופכת לכלי לדיאלוג עם הילדים.
3. נבחרי השבוע \ החודש.
4. קמפיין "לא לאלימות".
5. פעילויות של שיתופי פעולה.
6. קומיקס ו\או סוף לסיפורים על מקרים של מריבות, קונפליקטים ונדליזם וכו'.
7. "מי אני?". המדריך מכין מראש תכונות או מידע חיובי על כל אחד מהילדים ורושם בטבלה. על הילדים לנחש מי הילד.
8. "הסיפור המיוחד שלי": המדריך מקיים שיחות אישיות עם הילדים ואוסף סיפור הצלחה או סיפור חיובי מכל ילד. הוא יוצר טבלה ומה משובצים הסיפורים באופן אנונימי. כל ילד מקבל דף עם הטבלה ועליו לגלות מי הילד מאחורי כל סיפור חיובי. הראשון שמגלה – מנצח.